

Storstockholms
brandförsvär

Svar på de vanligaste frågorna som ställs till Storstockholms brandförsvär

Vi skapar trygghet!

Innehållsförteckning

Brandvarnare.....	5
Vad är skillnaden mellan olika typer av brandvarnare?	5
Batteridrivna.....	5
Nätanslutna.....	5
Sammankopplade	5
Joniserade och optiska brandvarnare	5
Hur sköter jag brandvarnaren?	5
Vem ansvarar för brandvarnaren?.....	6
Hur ska brandvarnaren placeras?	6
Ska det finnas brandvarnare i trapphus och andra utrymmen?	6
Hur gör jag om jag hör brandvarnare som larmar i annans bostad?	6
Finns det brandvarnare för funktionshindrade?	6
Släckutrustning.....	6
Vilken slags släckutrustning ska jag ha?	6
Var ska handbrandsläckaren placeras?	7
Hur sköter jag en handbrandsläckare?	7
Var laddar man om en handbrandsläckare?	7
Hur gammal kan en handbrandsläckare bli innan man byter den?	7
Spisvakt/spistimer	7
Spisvakt	7
Spistimer	8
Förvaring och brandfarlig vara.....	8
Vad gäller för förvaring i trapphus?	8
Vad gäller för förvaring på vind och källare i flerbostadshus?	8
Vad gäller för förvaring i garage?	8
Vad gäller för förvaring av mopeder/motorcyklar i cykelrum?	9
Vad gäller för förvaring av brandfarlig vara i bostaden?	9
När behövs det tillstånd för brandfarlig vara?	9
Behöver jag skylta upp om jag har syrgas hemma?	10
Kan linolja (olja för trätrall, utemöbler m.m.) självantända?	10
Vad gäller för hantering av fyrverkerier vid fester, festivaler, Valborg, nyår m.m.?	10
Eldning	10
Elda på egen tomt, vad gäller?	10
Vilken utrustning behövs för eldning utomhus?	10
Får man grilla på balkongen?	11
Vad gäller för eldning/grillning i skogen?	11
Vilka regler gäller för valborgsmässoeldar?	11
Ansvar för brandskydd	11
Vilket ansvar har den boende?	11
Vilket ansvar har fastighetsägaren?	12

Rökluckor.....	12
Stigarledning.....	12
Lägenhetsdörrar	12
Annat byggnadstekniskt brandskydd	12
Framkomlighet för brandförsvaret.....	12
Information till de boende	13
Brandvarnare i bostaden.....	13
Vad gäller för rökluckor?	13
Hur ser kraven ut för framkomlighet för brandförsvaret?	13
Kan fastighetsägaren ta bort eller ändra räddningsvägar?	13
Vad ska jag göra om jag ser att det står bilar och dylikt på räddningsvägar?	13
Jag tycker att en container står för nära fasaden och den hindrar brandförsvaret, vad gäller?	14
Jag tycker inte att fastighetsägaren tar sitt ansvar. Vad ska jag göra?	14
Sotning.....	14
Hur söker jag dispens för att få sota själv?	14
Lagar och förordningar.....	14
Vilka lagar och förordningar styr inom området brand?	14
Kan jag dömas för slarv om jag till exempel glömt spisen på eller ljus på bordet så att det blir brand och vad händer då?.....	14
Övrigt för fastighetsägaren	14
Hur många kan vistas i den här specifika lokalen?	14
Gäller särskilda regler för inglasade balkonger?.....	14
Behövs utrymningsskyltar från trapphus i bostadsfastigheter?	15
Vilka brandtekniska regler gäller för om- och tillbyggnation av byggnad?	15
Är säkerhetsdörrar till lägenheten okej ur brandförsvarets synpunkt?.....	15
Övrigt för allmänheten.....	15
Om det är brandrök i mitt trapphus, vad gör jag då?	15
Vad gäller för så kallade dekorationsspisar?.....	15
Hur fungerar hemförsäkringen vid en bostadsbrand?	16
Vad betyder det när det tjuter i tyfonerna?	16
Hur blir jag brandman?	16
Statistik.....	16
Hur ofta rycker brandförsvaret ut?	16
Vilka är de vanligaste brandorsakerna i bostäder?.....	16
Hur vanligt är det med anlagda bränder?	17
Informationsmaterial	17

Brandvarnare

Vad är skillnaden mellan olika typer av brandvarnare?

Brandvarnare finns som batteridrivna, nätanslutna och sammankopplade.

Batteridrivna

Det finns brandvarnare med ettåriga batterier som byts en gång per år. Det finns även brandvarnare med tioårsbatterier.

Nätanslutna

Nätanslutning innebär att brandvarnaren är kopplad till byggnadens normala elnät via en kabel men den har även ett batteri som kopplas in vid strömavbrott. Dessa lämpar sig väl för dem som har svårt att byta batterier av olika anledningar.

Sammankopplade

Sammankopplingsbara brandvarnare kommunicerar trådlöst eller via kabel varav en har masterfunktion. Dessa höjer säkerheten ytterligare och är speciellt lämpliga i villor med flera våningar. Om en tvåvåningsvilla med källare har sammankopplade brandvarnare i alla plan så ljuder alla brandvarnare samtidigt oavsett var branden börjat. Börjar det brinna i källaren så vaknar du i tid i övervåningen även om dörren till källaren är stängd.

Joniserade och optiska brandvarnare

Båda typerna av brandvarnare reagerar tillräckligt snabbt för ett normalt hemmabruk oavsett vilken typ av brand som råkar inträffa.

Optiska brandvarnare innehåller inget radioaktivt ämne och har ett avancerat fotocellsystem som är effektivt när det gäller pyrande bränder. Några exempel kan vara en cigarett som hamnat i en möbel eller säng eller elektriska ledningar/kablar som är överhettade. En optisk brandvarnare är det miljövänligaste alternativet då inget radioaktivt avfall förekommer.

Joniserande brandvarnare mäter det elektriska motståndet i luften och reagerar på både synlig och osynlig rök och är därför bäst på att upptäcka snabbt uppflammande bränder. Exempel i ett vanligt hem där joniserande brandvarnare är bra är brand i papperskorg, brand i TV-apparat, brand i fett på spisen eller brand i brandfarlig vätska. En joniserande brandvarnare innehåller en radioaktiv källa och behöver källsorteras med hänsyn till det.

Hur sköter jag brandvarnaren?

Om du inte har en brandvarnare med tioårsbatteri så räcker ett vanligt niovoltsbatteri normalt i ett år. Byt batteri och rengör brandvarnaren med dammsugare en gång om året till exempel vid 1:a advent som är utsedd till batteribytardagen. Kontrollera att brandvarnaren fungerar minst en gång per kvartal och byt ut den efter 8-10 år. Kontrollera funktionen när du kommer hem efter mer än en veckas frånvaro. I värsta fall finns det inte spänning kvar i batteriet till varningssignalen och man luras att tro att den är i funktion.

Vem ansvarar för brandvarnaren?

Bor du i hyreslägenhet är det fastighetsägaren som ansvarar för att fungerande brandvarnare sätts upp men hyresgästen ansvarar sedan för att den fungerar i fortsättningen. Bor du i bostadsrätt eller i villa/radhus/fritidshus ansvarar du för allt detta själv.

Om du har båt eller husvagn – se till att du har en brandvarnare där också.

Hur ska brandvarnaren placeras?

Minst en brandvarnare ska placeras centralt på varje våningsplan i närheten av sovrummet där de vuxna sover. En brandvarnare täcker in cirka 60 kvm. Den skall sitta i taket eftersom röken stiger uppåt. Sätt den inte på högt upp på en vägg utan i taket minst 50 cm från vägg, balk eller liknande. Det beror på att en brand invid vägg rör sig utåt rummet och upptäckten kan därmed försenas om den sitter på väggen. Placera aldrig brandvarnaren i närheten av ventilationsöppningar eller i köket eller badrummet eftersom en sådan placering kan leda till irriterande falsklarm. Idag finns det dock brandvarnare med pausfunktion för kök. Du som bor i ett hus med mekanisk tilluft skall aldrig sätta brandvarnaren intill tilluftsdonen eftersom luftströmmen kan hindra röken att träffa brandvarnaren.

Ska det finnas brandvarnare i trapphus och andra utrymmen?

Det är inget krav men det kan vara bra. Det finns seriekopplade som larmar alla brandvarnare på en gång. Tänk på att fastighetsägaren bör informera de boende om hur man ska agera vid rök i trapphuset.

En fastighetsägare kan hålla andra gemensamhetsutrymmen som till exempel källare, vind och tvättstuga med brandvarnare men det är inget krav. Det är inte heller ett krav att fastighetsägaren förser lokaler (kontor, affärer eller liknande) med brandvarnare om inget annat är kontraktsskrivet.

Hur gör jag om jag hör brandvarnare som larmar i annans bostad?

Knacka på och se om någon är hemma. Kan du känna lukten av rök eller se om det brinner? Försök släcka om det är en liten brand utan att utsätta dig själv för fara och/eller ring 112. Stäng dörren till det utrymme som brinner.

Finns det brandvarnare för funktionshindrade?

Det finns mottagare som kopplas till en brandvarnare och som kan larma på olika sätt t.ex. genom vibrationer i ett armband. Mer information finns på Hjälpmedelsinstitutet, www.hi.se.

Släckutrustning

Vilken slags släckutrustning ska jag ha?

Den bästa utrustningen är en handbrandsläckare och en brandfilt. Rätt placerad är handbrandsläckaren snabbare att ta fram och ger ett snabbare släckresultat än till exempel en vattenslang som är svår att dra inomhus. Brandförsvaret rekommenderar en 6 kilos

pulversläckare. Den klarar olika typer av bränder. En godkänd pulversläckare kostar cirka 500 kronor. Ibland har försäkringsbolagen bra erbjudande. Om du har fritidshus, båt eller husvagn, se till att ha en handbrandsläckare och/eller brandfilt där också.

Var ska handbrandsläckaren placeras?

Handbrandsläckaren skall placeras centralt och lättåtkomligt, gärna nära ytterdörren. Placeringen gör också att det snabbt går att bistå grannen vid behov. Om du investerar i ytterligare släckare så är rekommenderad placering i eller nära sovrummet och i köket.

Hur sköter jag en handbrandsläckare?

Var laddar man om en handbrandsläckare?

Fråga där handbrandsläckaren är köpt eller kontakta ett brandredskapsföretag. Se i Gula Sidorna under "Brandredskap". Kontrollera innan du laddar om den gamla vad priset är för en ny då det kanske är billigare att köpa en ny. Ett tips är att kontrollera med sitt hemförsäkringsbolag.

Hur gammal kan en handbrandsläckare bli innan man byter den?

En handbrandsläckare kan bli 15-20 år gammal och fortfarande fungera om den placeras torrt. Tryckladdad släckare har en mätare som visar trycket. Står visaren på grönt ska den vara okej. Knacka försiktigt på mätarglasets för att se att visarna inte har fastnat. Så fort man har använt en släckare ska den laddas om. Pulversläckare kan man lägga mot örat och vända på den så hör man om pulvret "rinner" i den. Då är den okej. I hemmet rekommenderar Konsumentverket att handbrandsläckaren kontrolleras var femte år.

En fördjupad information och rekommendation om olika typer av brandsläckare finns på <http://www.svebra.org/files/File/RektasB.PDF>

Spisvakt/spistimer

De flesta bränder i bostaden startar på spisen i samband med matlagning. Ta alltid för vana att kontrollera att spisen är avstängd och kom ihåg att inte lägga saker på den. Installera i första hand en spisvakt. En spisvakt bryter strömmen efter upptäckt av brand. En spistimer har, till skillnad från spisvakten, inget detekteringssystem utan slår enbart av strömmen efter en viss tid. Kontrollera om en auktoriserad elinstallatör behövs för installationen.

Spisvakt

Spisvakt finns i följande kombinationer och kan köpas i välsorterade järnaffärer eller hos brandskyddsföretag:

Värmesensor: Elförsörjningen till spisen bryts när temperaturen i stek- och kokområdet uppnår en förinställd temperatur.

Rökdetektor: Elförsörjningen till spisen bryts när rökdetektorn aktiveras. Rökdetektorn ska vara placerad i samma rum som spisen.

Rörelsesensor: Elförsörjningen till spisen bryts om samtliga personer lämnar rummet där spisen är placerad. Tiden fram till brytningen kan förinställas.

Ljuddetektor: Elförsörjningen till spisen bryts då de reagerar på en ljudsignal från en rökdetektor ansluten till spisvakten, från en av bostadens vanliga brandvarnare eller från en vid spisen placerad värmedetektor.

Priset för en spisvakt varierar mellan 2 000-5 000 kr inklusive moms.

Spistimer

En spistimer bryter strömmen efter en viss tid. Spistimer kan köpas i de flesta järnaffärer.

Förvaring och brandfarlig vara

Vad gäller för förvaring i trapphus?

Grundkravet för bostäder är att det alltid ska finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. I ett flerbostadshus upp till åtta våningar är den ena vägen trapphuset och den andra i regel via fönster/balkong. Utrymningsvägar (trapphus/källargångar) ska därför inte användas till förvaringsplats för vare sig barnvagnar, tidningsinsamlingar eller julgranar. Dels kan de, om de börjar brinna, rökfylla trapphuset, dels kan de hindra vid utrymning och försvåra för brandförsvarets personal och utrustning.

Grundregeln är att det ska vara rent i trapphus men det kan kollidera med till exempel tillgänglighet för funktionshindrade och äldre. Rullatorer, elrullstolar och vanliga rullstolar kan stå i trapphuset om de inte står i vägen.

Även barnvagnschassier och postboxar kan stå i trapphus om de inte utgör ett hinder för vägen ut. Trapphuset är också räddningstjänstens väg in vid brand och även ambulanspersonal med bår måste kunna komma fram snabbt.

Ett informationsblad om brandsäkerhet i trapphus att sätta upp i trapphuset finns att beställa gratis på Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps hemsida, www.msb.se.

En fastighetsägare kan ha egna regler för förvaring i trapphus, exempelvis för att underlätta städning.

Vad gäller för förvaring på vind och källare i flerbostadshus?

Ingen förvaring av brandfarlig vara är tillåten i vinds- eller källarförråd. Däremot går det bra att förvara brandfarlig vara i förråd med brandteknisk avskiljning.

Källargångarna ska hållas fria från hindrande föremål på grund av kravet på framkomlighet.

En möjlig brandrisk i förråd är när oskyddade elarmaturer kan komma i närhet av brännbara föremål. Se till att lampor har en kåpa och stapla sakerna med försiktighet.

Vad gäller för förvaring i garage?

I garage är det normalt tillåtet att utöver själva fordonet, även förvara en uppsättning däck. En fastighetsägare kan dock av ordnings- eller säkerhetsskäl, ha strängare regler om vad som får förvaras eller inte.

Vad gäller för förvaring av mopeder/motorcyklar i cykelrum?

Du får förvara motorcyklar eller mopeder i cykelförrådet förutsatt att:

- Det är brandtekniskt avskilt från byggnaden i övrigt.
- Cykelförrådet har en egen ingång från det fria.
- Utrymmet är ventilerat direkt till det fria.

Finns det golvbrunn i utrymmet bör den tätas så att olja och bensin inte samlas i vattenlåset och avger brand- och hälsofarliga ångor.

Ska du använda utrymmet som verkstad och mecka med mopeden eller motorcykeln gäller andra krav.

Vad gäller för förvaring av brandfarlig vara i bostaden?

Det är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som är central myndighet. Exempel på brandfarlig vara är tändvätska, bensin, lacknafta, lampolja, sprayburkar eller gasol.

- Generellt får ditt innehav inte vara större än hushållets behov eller egen förbrukning. Det innebär att om du inte kan styrka ditt behov, får ingen brandfarlig vara förvaras i bostaden.
- Den sammanlagda mängden brandfarlig vara som får förvaras utan tillstånd i bostäder (om behovet kan styrkas) är:
- 100 liter brandfarlig vätska i högst 10-liters behållare.
- 60 liter gasol. Inuti lägenhet i flerfamiljshus får de enskilda flaskornas storlek vara som mest 5 liter och på ej inglasad balkong som mest 26 liter (P11) (inglasad balkong räknas som en del i lägenheten och då gäller 5 liter). I enfamiljshus och fritidshus får de enskilda flaskornas storlek vara som mest 26 liter (P11).
- 5 liter annan brandfarlig gas. OBS! Gäller inte i lägenhet.
- 10 000 liter eldningsolja för uppvärmning, förvarad i cistern.
- Ingen förvaring av brandfarlig vara är tillåten i vinds- eller källarförråd, undantaget välventilerat källarförråd i enfamiljshus och fritidshus.
- I enfamiljshus och fritidshus får fem liter acetylen förvaras i ventilerat utrymme som är brandtekniskt avskilt från bostadsdelen, till exempel separat förråd eller garage (med brandteknisk avskiljning). Vid förvaring i garage ska all brandfarlig vara skyddas mot påkörning.
- I garage i bottenplan på flerbostadshus får ingen brandfarlig vara förvaras.
- Förvarade gasflaskor skall märkas ut med skylt på exempelvis dörren.

När behövs det tillstånd för brandfarlig vara?

Behov över 100 liter brandfarlig vätska, mer än 60 liter gasol eller mer än fem liter acetylen kräver tillstånd från byggnadsnämnden i kommunen. Läs mer på www.storstockholm.brand.se där finns blanketter och information om tillvägagångssätt.

Verksamhet i offentliga miljöer har normalt tillståndsplikt för all brandfarlig vara, det vill säga allt över noll liter.

Behöver jag skylta upp om jag har syrgas hemma?

Förvarade gasflaskor bör märkas ut med skylt på exempelvis insidan av dörren.

Kan linolja (olja för trätrall, utemöbler m.m.) självantända?

Ja, men självantändningen sker varken i burken eller på behandlade ställen, utan i trasorna som använts. Lämna därför aldrig trasor innehållande linolja eller andra vegetabiliska oljor i brännbar miljö. Olja som rinner ned i brännbar fyllning i ett bjälklag är också en självklar brandrisk. Efter avslutat arbete bör trasorna brännas eller förvaras i ett kärl med vatten och lock. Efter några dygn kan trasan källsorteras. Penslar och påstrykare kan rengöras med såpa.

Vad gäller för hantering av fyrverkerier vid fester, festivaler, Valborg, nyår m.m.?

Hantering och avfyrning av större fyrverkerier kräver tillstånd som söks hos polisen. För goda råd om hur du ska avfyra raketer på bästa sätt se Brandskyddsföreningens hemsida www.brandskyddsforeningen.se eller Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps hemsida, www.msb.se.

Eldning

Elda på egen tomt, vad gäller?

När du eldar sker det alltid under eget ansvar. De som eldar har ansvaret för att elden inte sprids okontrollerat samt att eldandet inte leder till besvär för andra. Röken kan vara mycket irriterande för allergiker. Ta hänsyn till din omgivning. Under vissa perioder då det är extremt torrt ute i skog och mark kan brandförsvaret utfärda ett eldningsförbud. För att veta vad som gäller den dag du ska elda kan du ringa våra automatiska telefonsvarare för information.

- Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö, Österåker: 08-792 99 39
- Övriga kommuner i länet samt Knivsta: 08-721 23 26

Kommunen kan också utfärda ett eldningsförbud på grund av miljöskäl. Den informationen är man skyldig att ta reda på och du hittar den på kommunens hemsida.

Vilken utrustning behövs för eldning utomhus?

Det är bra att ha krattor och liknande tillhands liksom en vattenslang med lämplig längd eller hinkar med vatten.

Får man grilla på balkongen?

Ur brandsynpunkt får du grilla på balkongen. Stor försiktighet och hänsynstagande skall råda. Fastighetsägaren kan ha egna regler om vad som gäller på grund av till exempel ordnings- och miljöskäl.

Brandförsvaret kan inte heller förbjuda rökning på balkonger då detta är en ordnings- och miljöfråga och kan regleras av fastighetsägaren.

Vad gäller för eldning/grillning i skogen?

Kontrollera om det råder eldningsförbud genom att ringa våra automatiska telefonsvarare för information:

- Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö, Österåker: 08-792 99 39
- Övriga kommuner i länet samt Knivsta: 08-721 23 26

Finns ingen iordningställd grillplats ska normalt markägaren kontaktas först. Om du eldar skall elden vara ordentligt släckt innan man lämnar den.

Vilka regler gäller för valborgsmässoeldar?

Om du vill arrangera en offentlig Valborgsmässoeld eller om tillställningen sker på allmän plats behöver du ansöka om tillstånd. Detta tillstånd ska sökas hos Polismyndigheten i Stockholms län, Tillståndsenheten. Blanketter finns på www.polisen.se.

För information om rekommendationer kring brandsäkerheten och Valborgsmässoeldar läs mer på www.storstockholm.brand.se.

Ansvar för brandskydd

Ansvar för brandskyddet ligger både på den som äger byggnaden (det vill säga fastighetsägaren) och på dem som nyttjar byggnaden (exempelvis hyresgästerna). Lagen om Skydd mot Olyckor uttrycker inte hur ansvaret för brandskyddet ska delas upp mellan ägaren till fastigheten och de boende, men normalt sett svarar ägaren för åtgärder som hör till byggnaden och dess fasta tillbehör medan hyresgästen svarar för att lägenheten används på ett ansvarsfullt sätt. Initiativet till att reda ut vem som ansvarar för de olika delarna i brandskyddet tas av ägaren. Vissa delar av ansvarsfördelningen regleras förslagsvis i hyresavtal eller andra avtal. En broschyr, "Brandsäkerhet i flerbostadshus" kan beställas gratis på Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps hemsida www.msb.se.

Vilket ansvar har den boende?

Lag om Skydd mot Olyckor säger att vi alla är ansvariga för vår egen säkerhet, såväl hemma som borta eller på jobbet. Hyresgästen ansvarar för att det finns ett skäligt brandskydd hemma. Ett skäligt brandskydd kan vara en fungerande brandvarnare och släckutrustning. Som boende har du även tillgång till andra utrymmen i fastigheten som till exempel trapphus, källare, förråd och vindar. Trapphus är utrymningsväg och får inte belamras med

brännbart material. Se även till att minimera mängd brännbart material i förråd och liknande.

Vilket ansvar har fastighetsägaren?

Fastighetsägaren har en **skyldighet att arbeta med brandskyddet på ett systematiskt sätt**, vilket finns beskrivet i Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps allmänna råd (2004:3) om systematiskt brandskyddsarbete, samt att till exempel definiera vilket ansvar som åligger hyresgästen respektive fastighetsägaren.

Rökluckor

Fastighetsägaren ansvarar för att rökluckorna underhålls, testas regelbundet och är väl skyltade. Rökluckornas funktion är att ventilerar ut brandgaser från trapphuset. Gaserna kan också ventileras ut genom vanliga öppningsbara fönster som alternativ till röklucka.

Stigarledningar

I byggnader över åtta våningar ska stigarledningar finnas. Stigarledningarna används av brandförsvaret för att underlätta vid en insats genom att snabbt få brandvatten till våningsplanen. Fastighetsägaren ansvarar för att stigarledningarna underhålls, testas regelbundet och är väl skyltade.

Lägenhetsdörrar

Fastighetsägaren ansvarar för att lägenhetsdörrarna sluter tätt så att eventuell rök inte sprids till trapphuset och in i andra lägenheter. Varje lägenhet är en egen brandcell som ska motstå brand och rök i 60 min och dörrar skall hålla brand och rök ute i 30 min (vilket motsvarar 60 min mellan lägenheterna). Detta gäller dörrar i fastigheter byggda ungefär efter 60-talet. I äldre fastigheter är brandskyddet på dörrarna vanligtvis 15 min på grund av dåtidens brandskyddsregler.

I bostadsrättsföreningar kan ansvarsförhållandet vara annorlunda då ansvaret för dörren ofta ligger hos bostadsrättsinnehavaren.

Annat byggnadstekniskt brandskydd

Fastighetsägaren ansvarar till exempel för att dörrstängare mot vind och källare fungerar.

Framkomlighet för brandförsvaret

Fastighetsägaren ansvarar för att brandförsvaret har möjlighet att komma fram till fastigheten. Eftersom utrymning ibland måste ske via balkong eller fönster, finns det ofta särskilda räddningsvägar i anslutning till fastigheten. Dessa är till för att brandbilarna ska kunna komma fram och bistå med utrymning och släckinsats. Det är viktigt att räddningsvägarna är framkomliga, väl uppmärskade och fria från hinder samt att de hålls snöröjda under vintern. Containers, låsta bommar eller tillfälligt parkerade bilar får inte bli ett problem i en akut situation. Fastighetsägaren kan inte ta bort en räddningsväg såvida man inte bygger om huset och kraven på räddningsvägar därmed ändras. En ändring behöver bedömas från fall till fall.

Utrymning med hjälp av brandförsvarets utrustning kan förekomma för fastigheter upp till åtta våningar. Hus som är högre ska ha brandsäkra trapphus.

En öppen container ska normalt stå minst sex meter från fasaden. En stängd container ska normalt stå fyra meter från fasaden.

Information till de boende

Fastighetsägaren har ett ansvar att informera de boende om hur de kan förebygga en olycka samt hantera en olycka om den ändå skulle inträffa.

Brandvarnare i bostaden

Fastighetsägaren ansvarar för att det finns brandvarnare i bostaden och den boende ansvarar för att den fungerar. En bostadsrättsinnehavare ansvarar själv för att brandvarnare finns och fungerar. En fastighetsägare kan hålla andra gemensamhetsutrymmen som till exempel trapphus, källare, vind och tvättstuga med brandvarnare men det är inget krav. Det är normalt inte heller ett krav att fastighetsägaren förser lokaler (kontor, affärer eller liknande) med brandvarnare om inte annat är kontraktsskrivet.

Korrekta kontaktuppgifter i trapphus

Vi ett eventuellt brandtillbud i en fastighet kommer brandstyrkan att kontakta fastighetsägaren. Därför är det av vikt att se till att kontaktuppgifterna till fastighetsägaren och eventuellt journummer i trapphuset är korrekta.

Vad gäller för rökluckor?

Fastighetsägaren ansvarar för att rökluckorna underhålls, testas regelbundet och är väl skyltade. Rökluckornas funktion är att ventilerar ut brandgaser från trapphuset. Gaserna kan också ventileras ut genom vanliga öppningsbara fönster som alternativ till röklucka.

Hur ser kraven ut för framkomlighet för brandförsvaret?

Fastighetsägaren ansvarar för att brandförsvaret har möjlighet att komma fram till fastigheten. Eftersom utrymning ibland måste ske via balkong eller fönster, finns det ofta särskilda räddningsvägar i anslutning till fastigheten. Dessa är till för att brandbilarna ska kunna komma fram och bistå med utrymning och släckinsats. Det är viktigt att räddningsvägarna är framkomliga, väl uppmärkta och fria från hinder samt att de hålls snöröjda under vintern. Containers, låsta bommar eller tillfälligt parkerade bilar får inte bli ett problem i en akut situation. Fastighetsägaren kan inte ta bort en räddningsväg såvida man inte bygger om huset och kraven på räddningsvägar därmed ändras. En ändring behöver bedömas från fall till fall.

Utrymning med hjälp av brandförsvarets utrustning kan förekomma för fastigheter upp till åtta våningar. Hus som är högre ska ha brandsäkra trapphus.

En öppen container ska normalt stå minst sex meter från fasaden. En stängd container ska normalt stå fyra meter från fasaden.

Kan fastighetsägaren ta bort eller ändra räddningsvägar?

Fastighetsägaren kan inte ta bort en räddningsväg såvida man inte bygger om huset och kraven på räddningsvägar därmed ändras. En ändring behöver bedömas från fall till fall.

Vad ska jag göra om jag ser att det står bilar och dylikt på räddningsvägar?

Informera fastighetsägaren så att de kan vidta åtgärder. Fastighetsägaren har ansvaret.

Jag tycker att en container står för nära fasaden och den hindrar brandförsvaret, vad gäller?

Containrar får inte stå på räddningsvägar.

En öppen container ska normalt stå minst sex meter från fasaden. En stängd container ska normalt stå fyra meter från fasaden.

Jag tycker inte att fastighetsägaren tar sitt ansvar. Vad ska jag göra?

Kontakta fastighetsägaren så att han får möjlighet att åtgärda felet. Om det är sedan är brandtekniska problem kan brandförsvaret göra en tillsyn om behovet finns.

Sotning

Hur söker jag dispens för att få sota själv?

Kommunen har ansvar för att sotning och brandskyddskontroll genomförs men sköts på entreprenad av skorstensfejarmästare. Du kan få medgivande att sota/rengöra din fastighet själv under förutsättning att det kan ske på ett tryggt sätt ur brandskyddssynpunkt. Mer information finns på brandförsvarets hemsida www.storstockholm.brand.se.

Lagar och förordningar

Vilka lagar och förordningar styr inom området brand?

Brandförsvaret styrs av Lag om Skydd mot Olyckor, LSO, och Förordningen om skydd mot olyckor samt Lag om Brandfarliga och Explosiva varor, LBE. De finns på Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps hemsida, www.msb.se.

Kan jag dömas för slarv om jag till exempel glömt spisen på eller ljus på bordet så att det blir brand och vad händer då?

Ja, det kan du. Polis på brandplatsen gör en anmälan. Brandförsvaret bedömer om det fanns risk för spridning eller risk för människors liv och hälsa. Åklagare fattar sedan beslut om åtal skall väckas för allmänfarlig vårdslöshet. Om du döms kan du få böter eller fängelse. Du riskerar också att bli av med ditt hyreskontrakt.

Övrigt för fastighetsägaren

Hur många kan vistas i den här specifika lokalen?

Du kan kontakta en brandkonsult. Serveras alkohol regleras detta normalt i tillståndet från Socialtjänsten. Antal personer för dans regleras i tillståndet från polisen. Miljöförvaltningen kan också reglera antalet personer.

Gäller särskilda regler för inglasade balkonger?

Enkelinglasningen ska vara röktätt utförd mot angränsande balkonger (sidled och höjddled). Brinner det på den egna balkongen ska branden inte sprida sig till grannen inom lagenlig tid. En inglasad balkong med isolerglas räknas som en del av lägenheten och skall därför

utformas enligt de krav som gäller för fasader på bostäder. För mer information kontakta byggnadsnämnden i din kommun.

Behövs utrymningsskyltar från trapphus i bostadsfastigheter?

Nej, det är normalt inget krav.

Vilka brandtekniska regler gäller för om- och tillbyggnation av byggnad?

Vid om- och tillbyggnationer av byggnader är det plan- och bygglagen och lagen om tekniska egenskapskrav som reglerar hur brandskyddet ska vara utformat. För mer information kontakta byggnadsnämnden i din kommun.

Fastighetsägaren måste anmäla till byggnadsnämnden i kommunen om det sker en ny- eller ombyggnation av eldstäder och rökkanaler.

Vid ytskiktsreoveringar se till att brandskyddet inte försämras.

Är säkerhetsdörrar till lägenheten okej ur brandförsvarets synpunkt?

Brandförsvaret tränar regelbundet på att forcera säkerhetsdörrar. Undvik att låsa tillhållarlås när du är hemma. En säkerhetsdörr kan ta något längre tid att forcera jämfört med andra dörrar men totalnyttan av dörren överväger.

Övrigt för allmänheten

Om det är brandrök i mitt trapphus, vad gör jag då?

Stanna i lägenheten och påkalla hjälp från brandförsvaret som kan hjälpa dig ut genom ett fönster eller en balkong. Täta brevlådeinkast med en handduk. En lägenhet kan stå emot brand i cirka 30-60 minuter. Gå absolut inte ut i trapphuset om det är rökfyllt. I hus med fler än åtta våningar skall det finnas brandsäkra trapphus.

Vad gäller för så kallade dekorationsspisar?

- Vägghängda kaminer (dekorationsspisar) skall vara ordentligt fastsatta. Kaminer som står på golvet, mot vägg eller fristående skall vara ordentligt förankrade så att de inte kan välta.
- Kaminen får inte monteras mot vägg av brännbart material (om temperaturen riskerar att bli över 85 grader) och det är olämpligt att montera kaminen mot gipsvägg eftersom gipsen förlorar sin bärlighet vid lång påverkan av relativt måttlig värme. (Gips som under längre tid utsätts för temperaturer över 45 grader torkar ut och förlorar då sin bärlighet).
- Kaminen skall placeras på säkert avstånd från brännbart material så som gardiner, torkade växter etc.
- Bränslet är mycket brandfarligt och skall därför hanteras försiktigt. Påfyllning av bränsle får endast ske i avsvalnad behållare. Att fylla på i varm eller brinnande behållare kan medföra svåra brännskador.
- Använd braständare eller långa tändstickor när kaminen skall tändas.

- Lågorna kan släckas genom att kväva med lock.
- Lämna inte en tänd kamin utan uppsikt.
- Kaminen skall placeras i rum med god ventilation.

Hur fungerar hemförsäkringen vid en bostadsbrand?

Bostadsfastighetsbolagets försäkring täcker vanligen skador i allmänna utrymmen samt återställning av väggar, tak, fönster mm i den skadade bostaden. Den privata hemförsäkringen täcker vanligen lös inredning och inventarier och merkostnader (t.ex. boende under renoveringstid). Kontrollera specifikt med ditt försäkringsbolag.

Vad betyder det när det tjuiter i tyfonerna?

Vid gasutsläpp, stor brand eller annan allvarlig olycka, kan allmänheten i tätorten varnas genom varningssignalen "viktigt meddelande". Signalen ljuder i 7 sekunder följt av 14 sekunders tystnad under minst 2 minuter. När du hör signalen ska du:

- Gå inomhus.
- Stäng dörrar, fönster och om möjligt ventilation.
- Lyssna på radions P3/P4.

När faran är över startas signalen faran över, en 30-40 sekunder lång signal. Signalen viktigt meddelande provas klockan 15 första måndagen i mars, juni, september och december.

Hur blir jag brandman?

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap bedriver utbildningen Skydd mot olyckor, en tvåårig eftergymnasial utbildning på några olika platser i landet. Mer information finns på MSB:s hemsida, www.msb.se.

Statistik

Hur ofta rycker brandförsvaret ut?

Brandförsvaret gör cirka 12500 insatser varje år i de tio kommuner som ingår i Storstockholms brandförsvär; Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. I dessa kommuner bor cirka 1,1 miljoner människor.

De vanligaste olyckstyperna är trafikolyckor, bränder i byggnader och markbränder.

Vilka är de vanligaste brandorsakerna i bostäder?

De allra flesta brandtillbud sker i den egna bostaden där köket är den vanligaste platsen och den glömda spisen den i särklass vanligaste direkt brandorsaken. Efter köket kommer vardagsrum och sovrum, där rökning och glömda ljus är de vanligaste orsakerna. I allmänna utrymmen som till exempel trapphus, vind och källare är den vanligaste direkta brandorsaken anlagd brand.

De allra flesta olyckor i hemmet kan förhindras av dig själv genom kunskap och rutin.

Förutom skydd som fungerande brandvarnare, handbrandsläckare/brandfilt och spisvakt/spistimer är det bra att tänka på följande:

- Rengör spisfläkten från fett med jämna mellanrum.
- Se till att hålla levande ljus under uppsikt.
- Lösa sladdar och kablar kontrolleras regelbundet så att de inte har skador.
- Teknisk utrustning som till exempel tv, datorer, ljudanläggningar, digitalboxar mm ska ha god ventilation. Täck inte över sådan typ av utrustning med dukar eller bygg in dem i bokhyllan.
- Det är rent bakom tv, vitvaror och tvättmaskin.
- Det är bra att installera en timer till kaffebryggaren, vattenkokaren mm.
- Använd inte disk- och tvättmaskin då du inte är hemma.
- Tändare och tändstickor förvaras utom räckhåll för barn.

Hur vanligt är det med anlagda bränder?

I Sverige räknar man med att drygt var fjärde brand är anlagd. Över hälften av dessa är det ungdomar som står bakom. En mycket liten del av de anlagda bränderna anläggs av pyromaner.

Informationsmaterial

- För fastighetsägare finns "Brandskydd i flerbostadshus". Den går att beställa gratis på www.msb.se.
- Information att sätta upp i trapphuset, "Trapphusanslag", finns att beställa gratis på www.msb.se.
- Information om säkerhet för äldre "Säkerhet i vardagen, tips och råd för äldre" samt checklista finns att beställa gratis på www.msb.se.
- Brandskyddsfilmer finns på www.msb.se/youtube.
- En informationsfolder "Säker hemma" för boende finns hos Storstockholms brandförsvär.
- Goda råd-blad och checklistor för brandsäkerhet på olika språk finns att ladda ner på www.brandskyddsforeningen.se.